

KOOSKÕLASTUSTABEL (KTS VTK)

Kooskõlastamise käigus esitatud märkused ja ettepanekud kohtutäituri seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsusele

Kohtutäituri seaduse muutmise eelnõu väljatöötamise kavatsus esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks ministeeriumidele ja arvamuse avaldamiseks kohtutele, Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Kojale ning Eesti Kindlustusseltside Liidule.

Tagasiside eelnõu väljatöötamise kavatsusele esitas kokku 4 asutust. Sisulise tagasiside esitasid Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda, Ühinenud Kohtutäiturite büroo, Harju Maakohus ja Eesti Kindlustusseltside Liit.

Siseministeerium ja Rahandusministeerium kooskõlastasid väljatöötamise kavatsuse märkusteta.

Kooskõlastustabel on seletuskirjale lisatud.

Esitatud sisulisi arvamusi ja ettepanekuid ning nende arvesse võtmist on kajastatud alltoodud kooskõlastustabelis.

Esi- taja/ Jrk Nr.	Märkuse või ettepaneku sisu	JM seisukohad/vastused A - arvestatud OA – osaliselt arvestatud MA – mitte arvestatud S – selgitatud TV – teadmiseks võetud
Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda		

1	Erinevalt Koja ettepanekust suurendada kohtutäituri tasusid alates 65-eurosest nõudest on väljatöötamise kavatsuses tehtud ettepanek tõsta tasu nendes menetlustes, kus põhinõude suurus on 1000–8000 eurot. Koda esitas oma ettepanekule nii õiguslikud kui ka arvutuslikud põhjendused, mille tähelepanuta jätmist ei ole väljatöötamise kavatsuses selgitatud. Jääme 29.06.2023 esitatud seisukoha juurde.	MA Nõuete puhul, mis jäävad vahemikku 1–1000 eurot, moodustavad täitekulud juba praegu ligikaudu 25–65% täitemenetluse koguvõlgnevusest. Selline proportsioon on juba iseenesest ebamõistlik ning tasude tõstmine suurendaks täitekulude osakaalu võlgniku kohustustes veelgi.
2	Kui väljatöötamise kavatsuses rõhutakse mõttele, et suuremate nõuete sissenõudmise töömaht on kohtutäituril suurem ja seepärast tuleb tasu suurendada, siis Koda on palunud pöörata tähelepanu, et aastatel 2019-2022 on tarbijahinna indeks kasvanud Statistikaameti andmete kohaselt 24,4 %. Tarbijahinna indeksi kasv väljendub ka täitemenetluses eelkõige töötjate palgasurves (keskmine brutokuupalk tõusis Statistikaameti andmetel tegevusalal „Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus“ aastatel 2019 kuni 2022 1781 eurolt 2127 eurole ehk 19,4 %), büroo ülalpidamiskuludes, aga suurenenud on ka kindlustusmaksed (Koja andmetel 2019. aastal 600-800 eurolt 2024. aastal 2200-8000 eurole). 2018. aastast kehtivad tasu määrad tuleb viia vastavusse vahepealsetel aastatel toimunud ulatusliku hinnatõusuga. Statistikaameti uusimate andmete kohaselt on tarbijahinna indeks kasvanud aastatel 2019-2023 35,8 % ja keskmine palk tegevusalal „Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus“ 35,2 %. Oleme nõus, et tuleb analüüsida ka nõuete sissenõudmise töömahukust sõltuvalt nõude suuruselt, kuid see ei ole praeguses olukorras täitesüsteemi ja kohtutäiturite büroode toimimise jätkusuutlikkuse tagamiseks esmatähtis.	TV Võib nõustuda, et THI on mugav mõõdik täitemenetluse maksumuse ümberarvutamiseks. Samas tuleb arvestada, et täitemenetluse võlgnike ostu- ja maksevõime ei ole reeglina võrreldav mittevõlgnike omaga. Seetõttu tuleks tasumäärade ülevaatamisel rakendada konservatiivset lähenemist.

3	Toetame väljatöötamise kavatsuse punkti 9.1. alapunktides 2., 3., 6., 7., 8. ja 10. esitatud ettepanekuid.	TV
4	Täiendavat selgitamist vajab väljatöötamise kavatsuses esitatud ettepanek anda selgem juhis täitemenetluse alustamise tasu ja kohtutäituri põhitasu nõudmiseks lapse perioodilise elatise nõude täitemenetlustes, sh nendes menetlustes, kus sundtäitmisele on korraga antud perioodilise kohustuse nõue ning varasema perioodi jooksul (nt enne täitemenetluse algatamist) kogunenud elatise maksete võlgnevus. Meile jääb mõistetamatuks, milles seisneb õigusnormiga täpsustamist vajav probleem.	S Lahendust vajab ebaühtlane tasu nõudmise praktika. Näiteks küsitav on algatamistasu nõudmine juhtudel, kus täitemenetlus puudutab üksnes varasema perioodi elatisvõlgnevuse sissenõudmist, kuid perioodilise (nn jooksva) elatise sundtäitmist ei toimu.
5	Teeme ettepaneku tõsta KTS § 38 lg 1 punktides 1-3 sätestatud tasumäärasid tervikuna, mitte vaid kuni 3200-eurose hagi tagamise eest makstava põhitasu osas.	A See oli ka VTK koostaja kavatsus.
6	Väljatöötamiskavatsuses esitatud ettepanekut laiendada tsiviilnõuete aegumise kohaldamiseks mõeldud regulatsiooni (põhitasu nõudmine 50% ulatuses arvestatuna sissenõudmata jäänud summalt) kohaldamisala kõigile nõuete liikidele täitemenetluses tuleks käsitleda koos Koja varasema ettepanekuga asendada väärteo eest karistusena kohaldatud rahatrahvi ja kuriteo eest mõistetud rahalise karistuse ja varalise karistuse nõuete, aga ka TMS § 209 ja § 210 sätestatud menetluskulude ja muude avalik-õiguslike rahaliste sissenõuete sundtäitmisele pööramise, kus TMS § 202 ja § 207 aegumise kohaldamise kohustus on ametiülesannete raames kohtutäituril, ettemaks sissenõudja makstava täitemenetluse lõppemise tasuga.	MA TMS regulatsiooni üldpõhimõtte kohaselt finantseerib täiteasja menetlemist võlgnik ning sellest tulenevalt ei ole riigile selliste kohustuste panek asjakohane.
7	Palume lisada eelnõusse ka Koja muud 29.06.2023 ettepanekud tasumäärade tõstmiseks tulenevalt tarbijahinnaindeksi oluliselt tõusust vahepealsetel aastatel.	MA Võib nõustuda, et THI on mugav mõõdik täitemenetluse maksumuse ümberarvutamiseks. Samas tuleb arvestada, et täitemenetluse võlgnike ostu- ja maksevõime ei ole reeglina võrreldav mittevõlgnike omaga. Seetõttu tuleks tasumäärade ülevaatamisel rakendada konservatiivset lähenemist.

8	Kuna tasude tõusuga kaasnevad laialdased arutelud võlgniku niigi raskest olukorrast, siis üks võimalikke leevendusi selle vastu oleks kohtutäituri tasude madalamas määras käibemaksustamine. KTS § 32 lg 3 alusel lisandub kohtutäituri tasule käibemaks, mis on hetkel tavamäär (22 %). Kui kohtutäituri tasule lisanduks kas väiksem määr või oleks käibemaksumääraks 0 %, siis võiks see olla ühiskonnale sõnumiks, et riik hoolib raskustes võlgnikust. Näiteks 0% käibemaksustamise puhul väheneks kohtutäituri tasu summa võlgnikule enam kui viiendiku võrra. Teiseks aitab väiksem käibemaksumäär võlgnikul tasuda võlgnevusi kiiremini. Sisuliselt võiks selle idee elluviimisel tekkida olukord, kus kohtutäituri tasud tõusevad jätkusuutlikul määral, aga võlgniku jaoks kohtutäituri tasu summa oluliselt ei muutu.	MA Varasemad sellised ettepanekud ei ole toetust saanud ning puudub alus arvata, et antud ajaks on olukord muutunud.
9	Väljatöötamise kavatsuse punktis 8 viidatakse, et välisriikide regulatiivseid valikuid ei ole probleemi lahendamiseks analüüsitud, kuna VTK-s pakutud lahenduse puhul on tegemist süsteemse lähenemisega, mis on kohane just Eestis toimiva täitesüsteemi jaoks. Leiame, et kohtutäiturite ametikindlustuse ja sellega seonduvalt Koja vastutuse ulatuse küsimus kohtutäiturite ametitegevusega tekitatud kahjude hüvitamisel vajab senisest põhjalikumat analüüsimist ning ulatuslikumat ümberkorraldamist. Kehtiv praktika näitab, et kindlustusandjaid on Eestis vaid paar, kindlustusmaksed kõrged ja nende kujunemine kohtutäituritele arusaamatu. Samuti on Kojale teadmata, kui palju ja milliste kahjujuhtumite eest on kindlustusandjad kindlustushüvitisi maksnud.	TV
10	Palume Justiitsministeeriumil eelnõu ettevalmistamisel: 1) analüüsida Eestiga sarnaselt korraldatud täitesüsteemiga riikide õigusaktides sätestatud ametikindlustuse ja kahjude hüvitamise õigusnorme;	TV

	2) analüüsida ajakirja „Juridica“ 2022. aasta 7. numbris avaldatud Olavi-Jüri Luige ja Karl Haavasalu artiklit „Õigusvaldkonna ametikindlustuse probleemid Eestis“; 3) konsulteerida eelnõus kavandavate ettepanekute rakendamise võimalusi ja maksumust Eesti kindlustusandjatega ning kavandada eelnõus vaid sellised meetmed, milliste rakendamiseks on Eesti kindlustusandjatel ka reaalne ja kohtutäituritele vastuvõetava hinnaga kindlustushuvi.	
11	Koda on 17.11.2022 kirjaga nr 3-1/33 esitanud Justiitsministeeriumile korduvalt ettepaneku koos õiguslike, finantsiliste ja organisatsiooniliste argumentidega jätta Koja ametikogu välja kohtutäituri ametitegevusega tekitatud kahjude hüvitamise skeemist (KTS § 9 lg 6). Väljatöötamise kavatsuses ei ole seda välja toodud ega Koja ettepanekuid analüüsitud. Leiame, et taolisel kujul ei ole väljatöötamise kavatsuse mõjud põhjalikult läbi analüüsitud ega esitatud lahendusettepanekute mõju tuvastatav.	MA Koja korduvad ettepanekud kohtutäituri seaduse § 9 lg 6 regulatsiooni tühistamiseks ei ole seni seadusandja või poliitilist tuge leidnud. Alternatiivseid ettepanekuid probleemi lahendamiseks ei ole Koda esitanud.
12	Väljatöötamise kavatsuse punkti 9.2. alapunktis 2. kirjeldatud ettepanek muuta Koja poolt kohtutäiturite kollektiivse ametikindlustuse sõlmimine kohustuslikuks ja täpsustada selle lepingu sõlmimise eesmärgi tuleks sisustada selliselt, et Koja sõlmitav kollektiivne kindlustus asendab praeguse individuaalse kindlustuse baasosas ning iga kohtutäitur saaks kindlustada enda individuaalsed baastaset ületavad riskid. Hetkel peab iga kohtutäitur kindlustama enda riskid ulatuses, millise riskiga täiteasja tal pole aastaid menetluses olnud ega prognoositavalt ka ei teki. Samuti ei teki igal aastal mitte kõikide, vaid üksikute kohtutäiturite ametitegevuses kahjujuhtumeid, mida tuleb katta kindlustushüvitistega. Seega võiks kollektiivse ametikindlustusega kindlustada kindlustusjuhtumid kõiki	MA Koja arvamuse põhjal ei teki veendumust, et Koja pakutud viisil regulatsiooni sisustamine aitaks kaasa muudatuste eesmärgi saavutamisele – s.o Koja jätkusuutlikkuse tagamisele ja pankrotistumise ohu vähendamisele. Viide kohtupraktikale jääb paraku ebaselgeks ning ei toeta esitatud seisukohti piisava selgusega.

	kohtutäitureid hõlmaval baastasemel, mis on omane iga kohtutäituri ametitegevusele. Kehtivas kohtupraktikas ei ole kohus mitte kunagi tunnistanud kohtutäituri tasu üle toimunud vaidlustes argumendina kohtutäituri vastutuse tagamist. See tähendab, et kohtutäituri tasu määrade õigsust või õiglust hinnatakse lähtudes kas sissenõudja või võlgniku majanduslikust olukorrast, aga mitte kohtutäituri otsestesse menetlustoimingutesse mittepuutuvatest vajadustest. Sisuliselt võib järeldada, et kohus ei pea vajalikuks arvestada, et kohtutäituri tasust laekuvast summast peab kohtutäitur mingi osa paigutama ka oma vara suurendamisse, mille arvel vajadusel hüvitada ametitegevusega tekkinud kahju.	
13	Koda toetab mõtet, mis on ka kohtulahendites leidnud jaatamist, et kohtutäituri ametitegevuse tagajärjel tekkinud kahju tuleb kahju kannatanule hüvitada võimalikult kiiresti. Senise praktika kohaselt võtab kahjude hüvitamine kohtuvaidluste ja pankrotimenetluste läbiviimise tõttu aega aastaid. Sellist olukorda ei saa pidada kahjude kiireks hüvitamiseks. Koja ettepanek on, et kohtutäituri kindlustuskaitsest välja jääva kahju hüvitaks riik kohe ja seejärel asub riik välja selgitama, kui palju on võimalik regressi korras tagasi nõuda kohtutäituri muu vara arvel.	MA Ei saa nõustuda sellise nõude rahuldamise kiirusega, kus rahuldamine toimuks enne kahjunõude üle peetavate kohtuvaidluste lõppemist. Seega on nimetatud menetlusega kaasnev ajaviivitus paratamatu ning põhjendatud. Samuti ei saa eeldada, et nõude rahuldamise protsess päädib alati pankrotimenetlusega. Ka kohtutäituri kaudu võlgniku vara edukat realiseerimist ei saa pidada ülemäära aeganõudvaks protsessiks.
14	Väljatöötamise kavatsuses tehtud ettepanek luua Koja eelarve ametikogu üksikosasse kohustuslik sihtotstarbeline Koja eelarve reserv vajab põhjalikumat analüüsimist. Esmalt ei ole üheselt mõistetav ettepanek suurendada valdkonna eest vastutava ministri määrusega kohtutäituri poolt Kojale makstava liikmemaksu suurust (eeldatavasti 0,5-1% võrra). Viimastel aastatel on Koja ametikogu eelarvesse laekunud 5 %-lise liikmemaksu määra alusel ca 700 000 eurot aastas, seega annaks kavandatud liikmemaksu suuruse tõstmine 0,5-1% võrra ametikogu eelarvesse 3500-7000 eurot aastas. Kui aga on mõeldud, et ametikogu	TV

	liikmemaksuks oleks 5,5 või 6 %, siis laekuks 70000-140000 eurot aastas. Esimesel juhul võtaks arvestatava reservi kogumine aega aastaid, teisel juhul koguneb mõne aastaga ametikogu eelarvesse sadu tuhandeid eurosid, mis jäävad sisuliselt tarbetult seisma, selmet finantseerida nende vahenditega kohtutäiturite büroode ülalpidamist. Põhiküsimuseks on jätkuvalt, et Koda ei tea kunagi ette, millal ja kui suures ulatuses tuleb kahjude hüvitamiseks raha välja maksta, aga Koja vastu pööratavad kahjunõuded on Koja eelarvega võrreldes märkimisväärse või isegi halvava mõjuga.	
15	Võimalik alternatiiv oleks ka variant tõsta ametikogu liikmemaks 5,5 %-le koos tingimusega, et selle arve kogutava ressursiga asendatakse kohtutäituri kohustuslik ametikindlustus ja Koja ametikogu juhatus on pädev ise hindama, kas ta kindlustab ametikogu riskid edasi või mitte.	TV
16	Koda ei toeta väljatöötamise kavatsuses esitatud ettepanekut distsiplinaarmenetluse/aukohtumenetluse peatamiseks samade asjaolude tõttu alanud sisulise kohtuvaidluse ajaks. Leiame, et nii distsiplinaar- kui ka aukohtumenetlused tuleb läbi viia etteantud ajalisel piiril ega tohi jääda piiramata ajaks kestma. Karistusõiguses on üldiselt tunnustatud praktikaks, et määratav karistus peab olema sooritatud teole võimalikult vahetult järgnev, et see oleks mõjus. Vastasel korral puudub karistuse määramisel sisuline tähendus.	A Ettepanek jääb eelnõust välja.
17	Toetame väljatöötamise kavatsuses esitatud ettepanekut lubada kohtutäituritele Justiitsministeeriumi poolt distsiplinaarkaristusena määratavate rahatrahvide ajatamist.	TV
18	Leiame, et väljatöötamise kavatsuses esitatud ettepanek lubada tunnistada Justiitsministeeriumi käskkiri või Koja aukohtu otsus	A Ettepanek jääb eelnõust välja.

	asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks kuni nende vaidlustamiseks algatatud kohtumenetlustes lõpplahendi jõustumiseni on argumenteeritud väga üldsõnaliselt. Ilmselt tuleb täiendavalt analüüsida, kas on õiguspärane asuda täitma justiitsministri käskkirja alusel kohtutäituri ametist tagandamist olukorras, kus käskkiri on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks kuni selle vaidlustamiseks algatatud kohtumenetluses lõpplahendi jõustumiseni. Muud distsiplinaarkaristused ei pruugi avaldada mõju kohtutäituri igapäevasele ametitegevusele, kuid kohtutäituri ametist viivitamata tagandamine sellist mõju kindlasti avaldab. Sellest tulenevalt peaks avalikkus ikkagi saama teadlikuks, mispärast taoline karistus on määratud. Alternatiivina tuleks kaaluda varianti, et kohtutäituri ametist tagandamine ei toimu mitte viivitamata, vaid läbi viivitamata asendamise KTS § 25 lg 5 alusel ning tagandamine jõustub alles siis, kui selle vaidlustamistähtaeg on möödas või vaide alusel alustatud kohtumenetlus lõppenud.	
Ühinenud Kohtutäituri		
19	Kui seaduse väljatöötamise käigus peaks ristsubsideerimise tegelikult täitemenetluses kaduma, siis ei ole eesmärgi saavutamiseks VTK-s väljatoodud meetmed (muudetakse kohtutäiturite põhitasude määrasid; vaadatakse üle kindla põhitasu määraga täitetoimingute tasude määrad ning tasude nõudmise põhimõtteid) piisavad, et avaldaksid mõju täitemenetluse süsteemi jätkusuutlikkusele. Selguse huvides peab märkima, et ristsubsideerimise põhimõte kehtib ka tänases täitemenetluse süsteemis. Seda on küll kõvasti õgwendatud mitmete Riigikohtu lahenditega (nt. 2-15-17249) ja tasumäärade muudatustega, aga sellele põhimõttele rajatud süsteem toimib (küll mitte piisavalt) ka tänast kohtutäituri seadust	TV

	vaadates. Iseenesest on ka Riigikohus jaatanud ristsubsideerimise (2-15-17249 „81. Täitemenetluste ristsubsideerimine ehk täitemenetluse või -toiminguga kaasneva kulu katmine muu täitemenetluse või -toimingu eest saadavast tulust on siiski lubatav /.../Üldkogu on samas ühte meelt Riigikohtu tsiviilkolleegiumiga selles, et võimalus rakendada ristsubsideerimise põhimõtet ei ole põhiseaduslikult piiramatu) mööndusega, et see pole piiramatu. Meie ettepanekul tuleks ristsubsideeritavad tasud seaduse väljatöötamisel kehtestada selliselt, et säiliks täitesüsteemi jätkusuutlikkus ja tasud ei oleks põhiseadusega vastuolus.	
20	Seaduse väljatöötamise käigus peab olulist tähelepanu pöörama VTK-s üldse mitte puudutatud probleemile – nõuete menetlemine, kus kohtutäitur tasu ei saa. Tegemist on ühe olulisema kuluartikliga kohtutäituri büroo pidamisel, mida kohtutäitur ise omavahenditest finantseerib. Eesti täitesüsteemi täitmisprotsent on suurusjärgus 50%-60%. Seega on selliseid nõudeid täitemenetluses on 40%-50% ja nende osakaal kasvab kohtutäiturite portfellis iga aastaselt. Antud nõuete menetlemine ilma ristsubsideerimiseta ei ole võimalik. Nimetatud kuluartikliga täitemenetluse süsteemi jätkusuutlikumaks muutmine saab toimuda ainult tasude ristsubsideerimise tõhustamise läbi või selliste nõuete menetlemisele erikorra kehtestamisele (nt laekumiste ja vara puudumine 5 aastat lõpetab menetlemise, kuid sissenõudja kuludega võidakse edasi menetleda vms).	TV Tegemist on kitsaskohaga, mis vajab täiendavat analüüsi ning võiks kuuluda järgmisesse täitemenetluse valdkonnas lahendatavate probleemide paketti.
21	Ametiteenuste osutamise kaudu lisatulu tekitamine täitemenetluse valdkonda on jätkuvalt perspektiivne. Suurimaks takistuseks on meie arvates keeld oma pakutavat teenust reklaamida. Nii ei jõua teave turul olevast teenusest sihtgrupini ja maksimaalne kasu	MA Reklaamikeelu kaotamine ei suurendaks täitemenetluse valdkonna stabiilsust, vaid kahjustaks seda. Selle tulemusel koondusid teenused ja toimingud eelkõige nende kohtutäiturite kätte, kes suudavad end paremini nähtavaks teha.

	ametiteenustest jääb saamata. Ettepanek oleks leevendada või kaotada RekS seatud piiranguid nii, et ametiteenuse kui teenuse reklaamimine oleks võimalik.	
22	Sissenõude summast sõltuvate põhitasu määrade (KTS § 35) muutmine – tuleb tõsta tasu nendes menetlustes, kus põhinõude suurus on 1000–8000 eurot.: Tegelikuses on täna olukord kus hüpoteegi realiseerimise nõuetele (tagatud nõuetele) kehtib erikord ja sellised nõuded KTS § 35 lg 1 alla ei kuulu. KTS § 35 lg 1 loetletud tabelis kõik rahalised nõuded, millede puhul kehtivad reeglina ühesugused võlgnike käitumise mustrid. Jääb arusaamatuks, miks tõstetakse kohtutäituri põhitasu ainult menetlustes, kus põhinõude suurus on 1000-8000 eurot. Kõik toodud argumendid kehtivad (ja isegi võimenduvad) ka üle 8000 euro nõuete puhul. Lisaks võivad suuremad nõuded olla suurema tõenäosusega ka kauem menetluses, mis tähendab, et nende täitmiseks kulub ka rohkem ressursi.	TV Statistika näitab, et enamik kohtutäiturite menetluses olevatest täiteasjadest on algatatud nõuete sundtäitmiseks, mille suurus jääb vahemikku 1–5000 eurot. Alates 1. jaanuarist 2022, mil maksekäsu kiirmenetluse piirmäär tõsteti 8000 euroni, on tüüpiline nõude suurus pigem vahemikus 1–8000 eurot. Suuremad nõuded moodustavad mitmes büroos üksnes marginaalse osa ning on valdavalt koondunud kõige produktiivsemate kohtutäiturite portfellidesse. Seetõttu avaldaks üle 8000-euroste nõuete põhitasude tõstmine kogu täitemenetluse valdkonna stabiilsusele väga väikest mõju. Nõuete puhul, mis jäävad vahemikku 1–1000 eurot, moodustavad täitekulud juba praegu ligikaudu 25–65% täitemenetluse koguvõlgnevusest. Selline proportsioon on niigi ebamõistlik ning tasude tõstmine suurendaks täitekulude osakaalu võlgniku kohustustes veelgi.
23	Lapse üleandmise ja lapsega suhtlemise võimaldamise täitemenetluste (KTS § 36 lg 1 p 3) tasustamise reeglite muutmine: Tasu kehtestamine on tervitatav. See ei ole küll selle VTK teema, aga lapsega suhtlemise toimingud, kus ühel kohtutäituril on vaja olla samal ajal neljas erinevas kohas ja tänu sellele jäävad kohtuotsused täitmata, on kindlasti probleem, millele on vaja samuti leida kiire lahendus. Selline olukord ei tekita usaldust täitesüsteemi ja laiemalt riigi suhtes.	TV
24	Võimalik leevendus kohtutäituri tasude tõusule: kuna tasude tõusuga kaasnevad laialdased arutelud võlgniku niigi raskest olukorrast siis üks võimalikke leevendusi selle vastu oleks kohtutäituri tasude madalamas määras käibemaksustamine. Täna sel päeval sisaldab võlgnikele tasumisele kuuluv kohtutäituri	MA Varasemad sellised ettepanekud ei ole toetust saanud ning puudub alus arvata, et antud ajaks on olukord muutunud.

	tasu 22% käibemaksu. Kohtutäituri tasule kehtestatud käibemaksu erikord kannab endas mitut head ideed. Kõigepealt saadab see ühiskonnale sõnumi, et riik hoolib raskustes võlgnikust. Näiteks 0% käibemaksustamise puhul väheneks kohtutäituri tasu summa võlgnikule enam kui viiendiku võrra. Teiseks aitab võlgnikul tasuda võlgnevusi kiiremini. Sisuliselt võiks selle idee elluviimisel tekkida olukord, kus kohtutäituri tasud tõusevad jätkusuutlikul määral aga võlgniku jaoks kohtutäituri tasu summa olulisel ei muutu.	
25	Justiitsministeeriumi distsiplinaarmenetluste ning Koja aukohtu menetluste puhul võimaldatakse menetluste peatamist samade ametialaste süütegudega seotud õigusvaidluste lahendamiseks algatatud kohtumenetluste ajaks. Justiitsministeerium saab tulevikus ajatada kohtutäituritele distsiplinaarkaristusena määratud rahatrahve: Selline ettepanek ei aita kuidagi kaasa püstitatud eesmärkide saavutamisele ja ei ole antud VTK-s asjakohane. Sellist ettepanekut meie ei toeta. Seda põhjusel, et juba on praktikas aset leidnud juhtumid, kus Koja organite liikmed algatavad kuulujuttude ja selgusetute argumentide alusel haldusjärelevalvet kohtutäiturite üle kergekäeliselt ja oma suva järgi. Käesoleval hetkel tekitaks sellise õiguse andmine mõnele kohtutäiturile (loe: konkurendile) ainult probleeme kolleegide vahel. See jälle omakorda nõrgestaks kogu täitesüsteemi usaldusväärsust. Leiame, et ka hetkel on piisavalt tihe kontroll eelkõige võlgnike ja sissenõudjate poolelt, et saada kiiresti jälile probleemile, kus ametikontole laekunud raha ei jõua õigeaegselt saajani. Nimetatud probleemi lahendab tegelikult Täitmisregister, mis kuvab menetlusosalistele piisavalt infot, et reageerida kohtutäituri minetustele.	A Ettepanek jääb eelnõust välja, va trahvide ajamise osas.

Harju Maakohus		
26	VTK koostamise alusuuringuna on välja toodud Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja (edaspidi Koda) ja riigi subsidiaarse vastutuse analüüsil. Tegemist on asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud dokumendiga st see ei ole avalikkusele kättesaadav. Avaldamata uuringute puhul ei ole võimalik kontrollida uuringu usaldusväärsust, kasutatud metoodika ja järelduste õigsust ning see ei vasta õigusloome heale tavale.	TV
27	VTK koostamisel on kaasatud üksnes täiturid, kui huvigrupp. Teisi osalisi, eelkõige sissenõudja ja võlgniku positsioonis olevaid isikuid, kelle huve samuti VTK puudutab, kaasatud ei ole. Täiturid on sisuliselt oma tasu ja distsiplinaarjärelevalve kohta ise VTK koostanud. Ühekülgne kaasamine ei vasta samuti õigusloome heale tavale.	S Tegemist ei ole kohtutäiturite poolt koostatud eelnõuga. Eelnõu eesmärk ei ole kohtutäiturite rikastumine, vaid täitemenetluse süsteemi jätkusuutlikkuse tagamine.
28	VTK on üsna detailselt kirjeldanud täituritasusid, mis kõik vajavad tõstmist. Täiturite tasud tuleks siiski üle vaadata mitte üksnes üksikute tasude tõstmise või arvestuse muutmise osas, vaid kogu ulatuses. Täituritasude süsteemne ülevaatamine ja kohtupraktikas väljakujunenud probleemide alusel seaduse täpsustamine on vajalik. Täitemenetlus sh täiturite tasud ei tohiks teenida täiturite vaid ikkagi eelkõige sissenõudjate huve, seetõttu ei tohiks ka täiturite tasud olla ülemäärased. Eriti tuleb seda silmas pidada lapsi puudutavate täitetoimingute osas (elatis, lapse üleandmine), tasude muutmine ei tohiks tulla lapse arvelt.	S Tasude tõstmine toetab täitesüsteemi jätkusuutlikkust ja arengut. See on otseselt seotud sissenõudja huvidega. Suurem kohtutäiturite tegevuse rahastamine tagab iga kohtutäituri suulikkust menetleda temale sundtäitmiseks esitatud nõudeid.
29	Ei toeta Koda vastutuse ülempiiri määramist. Ei saa tekkida olukorda, kus kohtutäiturid ja Koda saavad oma tegevusest kogu kasu ja vastutus sh rahaline vastutus jääb riigile. Selline olukord peab olema äärmiselt erandlik, sest üldjuhul peaks ametikohustuste täitmise eest vastutama täitur ja tema vastutus peab olema kindlustatud. Koda kontrolliinstrumentide	TV

	laiendamine on ajakohane meede andmaks Kojale rohkem pädevust ametitegevuse üle järelevalve tegemisel.	
30	Kindlasti ei toeta AvTS sätete lisamist, mis piiravad juurdepääsu täituri väidetava distsiplinaarmenetluse asjaoludele. Täituri ametialane tegevus peab olema laitmatu ja läbipaistev, sest täiturile riigi poolt antud sunnijõu kasutamine põhineb eelkõige usaldusel. Täituri tegevuse läbipaistvuse osas teabe kättesaadavuse piiramine ei täida seda eesmärki.	A Ettepanek jääb eelnõust välja.
Eesti Kindlustusseltside Liit		
31	EKsL ei toeta kohtutäiturite kollektiivse vastutuskindlustuse kehtestamist. Konsulterisime selles osas ka kindlustusandjatega ja küsisime muu hulgas, kas ja millistel tingimustel nad oleksid huvitatud sellise kohustusliku kindlustuse sõlmimisest? Meie liikmeteks on kõik Eestis tegutsevad kindlustusandjad. Ükski kindlustusandja pole valmis seda teenust tulevikus pakkuma. See tähendab, et isegi juhul, kui KTS näeks ette Koja kindlustuskohustuse, poleks seda eeldatavalt võimalik täita.	TV
32	Plaanitava lahenduse puhul on sisuliselt üks kindlustusvõtja ja kindlustatu, kelleks on Koda. Kindlustus toimub üldiselt nii, et kogutakse võimalikult paljudelt kindlustatutelt kindlustusmakseid, et kindlustusjuhtumi korral välja maksta kogutud kindlustusmaksetest kindlustushüvitisi. Pakutud lahendus sisuliselt dubleeriks KTS VTK väljapakutud kohustusliku sihtotstarbelise reservi loomise ja hoidmise kohustust, mis meie arvates olekski mõistlik kollektiivse vastutuskindlustuse asemel ette näha.	TV
33	Meile jääb ebaselgeks kollektiivse vastutuskindlustuse plaanitav kindlustuskaitse ulatus (sh kindlustussumma, mis tuleks määrata agregaatena ja iga juhtumi ning täituri kohta eraldi) ja	S On silmas peetud kahju, mida ei ole võimalik hüvitada ei kohtutäituri varast ega kindlustusandja väljamaksest.

	kindlustusjuhtumi määratlus. Seletuskirjas on küll märgitud, et Koja poolt sõlmitav kollektiivne kindlustusleping ei peaks dubleerima kohtutäituri poolt sõlmitud vastutuskindlustust, vaid peaks kaitsma kannatanuid selliste riskide eest, mis ei ole kohtutäituri kindlustuslepinguga kaetud, kuid see ei ava piisavalt planeeritava kindlustuse sisu. Kas eeltoodud täiendavate riskide all on silmas peetud kahju kindlustusperioodil, mis ületab kindlustussummat (KTS § 10 lg 1 p 2 vähemalt 600 000 eurot), tahtlikust rikkumisest tekkinud vastutust (KTS § 10 lg 2) või veel midagi täiendavat?	
34	Suures osas on tänane ametikindlustuse kindlustuskaitse disainitud selle järgi, millised riskid on üldse kindlustatavad (nt tahtlus). Vabade õiguselukutsete puhul tahtlust ei ole kindlustusandjad valmis kindlustama ja selle hüvitamine on välistatud ka rahvusvahelises praktikas, sh edasikindlustuslepingutes.	TV
35	Kuivõrd lisakaitsete (nt tahtlus) lisamine on meie hinnangul problemaatiline, siis suures osas dubleeriks kollektiivne vastutuskindlustus tänast täituri ametikindlustust, sest rikkumise paneb toime ikkagi kohtutäitur, lihtsalt sama kohustus läheb kojale üle või esmane kindlustus ammendub ja/või täituri varast ei piisa kahju hüvitamiseks.	TV
36	Juhime tähelepanu, et ka kohtutäituri ametikindlustust pole paljud vastutuskindlustusega tegelevad liikmed täna valmis pakkuma, sest tegemist on suure kahjusuhtega kindlustusega, mistõttu pole seda võimalik paljude liikmete arvates mõistlikult kindlustada. Eelkõige oleks riigil mõistlik panustada täiturite koolitusse ja järelevalvesse, mis läbi tõuseks kohtutäiturite töö kvaliteet ja kontroll nende tegevuse üle. Kõrvalt vaadates tundub, et tänane süsteem pole jätkusuutlik ja soosib rahaga halvasti ringi käimist. Täiturite vastutuskindlustuses realiseerub kõige rohkem tahtluse	TV

	risk. Nagu kirjutasime, siis seda riski pole kindlustusandjad valmis mingil juhul täituritega seoses kindlustama. Meie hinnangul vajaks kogu süsteem reorganiseerimist, vajalik on kehtestada usaldatavusnõuded, tõhustada sisekontrolli, vms. Lisaks võiks analüüsida täitemenetluse läbiviimise korda, mis võib olla liiga bürokraatlik, kulukas ja keeruline ka täiturite jaoks, mis omakorda võib põhjustada kindlustusjuhtumeid. Kui nende küsimustega täiendavalt ei tegeleta, võib see tingida olukorra, kus kohtutäiturite tegevusega seotud risk muutub selliseks, et kindlustusandjad pole valmis seda kandma.	
37	Lisaks teeme ettepaneku muuta KTS § 10 lõiget 2 ja sõnastada see järgmiselt: „(2) <i>Kohtutäituri kohustuse tahtlik rikkumine ei ole ametikindlustuse kindlustusjuhtum.</i>“. Tänane sätte sõnastus näeb ette, et kindlustama ei pea kohustuse tahtlikust rikkumisest tekkivat vastutust, mis on tekitanud sätte ebaõnnestunud sõnastuse tõttu vaidlusi. Kuivõrd tahtlus on niikuinii kindlustustingimustega välistatud, siis sõnastuse täpsustamine vähendaks potentsiaalseid vaidlusi ja suurendaks kindlustusandjate õiguskindlust.	MA Pakutud sõnastus ei pruugi lahendada olemasolevaid eriarvamusi ning või hoopis tekitada juurde vaidlusi, mille keskpunktis on tahtluse olemasolu kohtutäituri tegevuses.
38	Kokkuvõttes leiame, et VTK-s pakutud teiste meetmetega, nt: (i) täpsustada nõude üleminekut (kohtutäiturilt Kojale ja Kojalt riigile); (ii) kehtestada Koja vastutuse ülempiir ning täpsustada ülempiiri ületamisega kaasnevad tagajärjed (iv), kehtestada Kojale sihtotstarbelise reservi loomise ja hoidmise kohustus ning (v) anda Kojale pädevus kohtutäiturite ametikontode käibe kontrollimiseks, on võimalik lahendada Koja toimimise ja jätkusuutlikkuse küsimused ilma kollektiivse vastutuskindlustuse nõudeta.	TV